

کارگروه مدیریت پارک های جنگلی

برنامه ریزی راهبردی - فضایی پارک های جنگلی

افشین دانه کار

استاد دانشگاه تهران

سورة التوبة

برنامه

ریزی

راهبردی

فضایی

پارک های

جنگلی

افشین دانه کار

دانشگاه تهران

۲۱ دی

۱۳۹۸

تفریح و تفرج فعالیت تفرجی منابع تفرجی گردشگر فعالیت گردشگری منابع گردشگری کاربری گردشگری

تفریح و تفرج

تفریح

هر گونه فعالیت یا عدم فعالیت که با قصد قبلی و با میل و رغبت در اوقات فراغت انجام می شود.

تفرج

کلیه تفریحات یا گذراندن اوقات فراغتی است که در خارج از محیط های بسته و محدود انجام می شود.

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی

افشین دانه کار
دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

فعالیت تفرجی

به هرگونه فعالیتی که در زمان اوقات فراغت، با میل و رضایت افراد، وابسته به منابع تفرجی صورت می گیرد

منابع تفرجی

به هر منبع طبیعی یا انسانی که برای تفرج کنندگان برای بازدید یا انجام یک فعالیت تفرجی جاذبه دارد و مورد استقبال قرار می گیرد.
مانند:

اکوسیستم های مختلف طبیعت (جنگل، علفزار، تالاب، دریا، ساحل، کوهستان، بیابان، زیستگاه حیات وحش)، حتی عناصر منفرد و پدیده های منفرد طبیعی (غار، تک درخت، آبشار)، سازه های تاریخی و فرهنگی، آئین های بومی، مراسم شادباش، آداب زیارت، آئین سوگواری، مراسم مرتبط با پیوند های زناشویی، فرهنگ بومی و گاه دانش سنتی از این جمله است.

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی

افشین دانه کار
دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

**برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی**

افشین دانه کار

دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

منبع تفرجی / مکان توسعه	شهر	روستا	طبیعت
گردشگاه ها و پارک ها (انجام فعالیت تفرجی)	پارک های شهری / پارک جنگلی شهری / آکواریوم ها / شهرهای بازی / ورزشگاه ها و انواع پیست ورزشی / گردشگاه های رود-دره ای / اردوگاه های گردشگری حاشیه شهر،	پارک روستایی، / باغ های خانوادگی، پارک جنگلی روستایی / زمین های کشاورزی،	پارک جنگلی / پارک کوهستان، پارک ساحلی / پارک کویری، پارک آبی و رود-دره ای، سafari پارک / پارک های وحش / اردوگاه های طبیعت، زون تفرجی مناطق تحت حفاظت
باغ ها (برای بازدید)	باغ گل ها / باغ کاکتوس ها / باغ درختان، باغ پروانه ها، / باغ پرندگان، / باغ وحش	باغ گل و درختان / باغ پروانه ها، / باغ پرندگان	باغ گل و درختان / باغ پروانه ها، باغ پرندگان / پارک خزندگان،
موزه ها و مرکز تجمع گردشگران (برای بازدید)	موزه تاریخ طبیعی، / موزه های تاریخی / موزه های هنری، / سالن های هنری / موزه های مردم شناسی / موزه جنگ / موزه آب، / پارک موزه ها،	موزه مردم شناسی	مرکز تجمع بازدیدکنندگان موزه تاریخ طبیعی، پردیسان
بافت، محوطه و معماری محل های فعالیت (برای بازدید)	بازارها، کوچه باغ ها، محل ها و بافت تاریخی، معماری های مدرن	بازارچه ها / کوچه باغ ها / زمین های زراعی، باغ های میوه / زمین های تولید گل، عرصه های زنبورداری / مکان های نوغان داری، محوطه ها و سایت های تاریخی و فرهنگی،	روستا ها و شهرهای متروکه و تاریخی، عرصه های جنگل کاری شده
پدیده ها و سازه های منفرد (برای بازدید)	پل ها / برج ها / مساجد / معابد / کلیساها،	خانه های روستایی / خانه های تاریخی، سازه های آبی (آسیاب ها، آب انبارها، آب بندان ها، قنات) / چراغ دریایی، سازه های تاریخی / زیارتگاه ها / عبادتگاه ها / قنات	غار / آبشار / دیواره و پرتگاه / برج، قلعه، / زیارتگاه ها / قدمگاه، درختان مقدس / چشمه مقدس، قنات / ساختارهای فرسایشی،

گردشگری و گردشگر

گردشگری:

سفری که با هدف اصلی یا ضمنی تفریح و تفرج انجام می شود.

گردشگر:

مسافری است که تفریح و تفرج هدف اصلی یا ضمنی وی در مسافرت است.

فعالیت های گردشگری

هرگونه فعالیتی که گردشگر در طول سفر و در زمان اوقات فراغت، با میل و رضایت، با هدف تفریح و تفرج انجام می دهد.

فعالیت گردشگری می تواند در گردشگاه های بزرگ و مستقل (انواع پارک طبیعت) یا در گردشگاه های کوچک و وابسته به کاربری های دیگر (پارک های شهری، پارک روستایی)، یا منابع تفریحی وابسته به کاربری های دیگر (مانند کشاورزی، آبیاری، پروری، واحدهای صنعتی و معدنی، مناطق تحت حفاظت) انجام شود.

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
منگلی

افشین دانه کار
دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

منابع گردشگری

برنامه

ریزی

راهبردی

فضایی

پارک های

منگلی

افشین دانه کار

دانشگاه تهران

۲۱ دی

۱۳۹۸

تمام منابع تفریحی که گردشگر در طول سفر می تواند با هدف تفریح و تفرج از آنها بازدید و یا استفاده کند. و شامل تمام عرصه های مرتبط با فعالیت های گردشگری است، که می تواند در طبیعت، شهرها و روستاها باشد.

کاربری گردشگری

گستره و مکانی معین است که اختصاصا به اجرا و توسعه فعالیت های گردشگری تعلق می گیرد، مانند انواع پارک، تفرجگاه و گردشگاه، این کاربری زمانی به یک کاربری قابل برنامه ریزی در فرایند آمایش و مدیریت سرزمین سرزمین تبدیل می شود که خارج از کاربری های دیگر و جدا از آنها مورد توجه قرار گیرد. در این مکان ها فعالیت گردشگری وابسته به منابع تفریحی توسعه می یابد

ارتباط و تفاوت گردشگری و فعالیت تفریحی

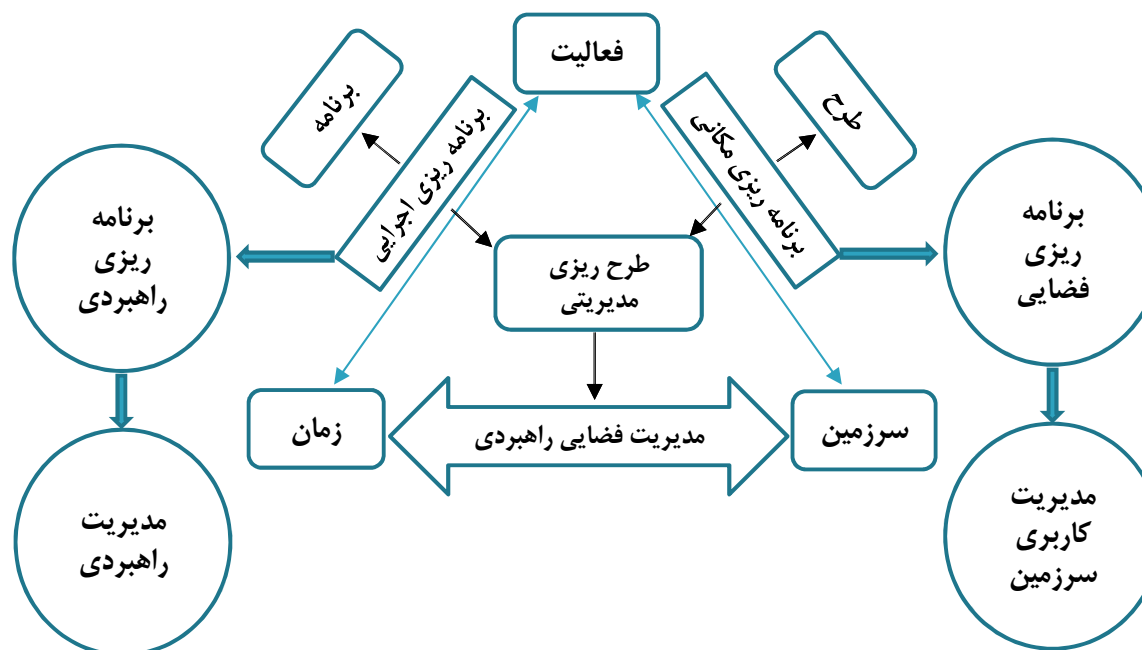
برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی

افشین دانه کار
دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

موضوع	ویژگی اصلی	وابستگی	محل توسعه	نمونه
فعالیت تفریحی	در اوقات فراغت با قصد و میل فردی	وابسته به منابع تفریحی پیرامون محل زندگی (پارک ها و گردشگاه ها)	شهرها و روستا ها (در دسترسی های روزانه)	انواع سرگرمی و بازی های رسمی و محلی، انواع ورزش تفریحی، انواع تفریح ورزشی، بازدیدهای تفریحی (جاذبه های شهری و روستایی، معماری، سازه ها و المان های هنری و مهندسی، انواع موزه، پارک موزه، باغ ها و پارک های موضوعی)
فعالیت گردشگری	در اوقات فراغت و با انجام سفر با قصد و میل فردی و به صورت فردی و جمعی	وابسته به منابع تفریحی در مقصد سفر (پارک ها و گردشگاه های داخل کاربری ها)	کاربری های مختلف (شهر، روستا، صنایع، معادن، واحدهای تولیدی و خدماتی مختلف، زمین های کشاورزی، مراکز آبی پروری ها، اکوسیستم های طبیعت، مناطق تحت حفاظت)	روستا گردی، گردشگری کشاورزی، گردشگری سلامت، گردشگری فرهنگی، گردشگری ورزشی، گردشگری تاریخی، گردشگری حیات وحش انواع طبیعت گردی: بیابان گردی، کوه گردی، جنگل گردی، دره گردی
کاربری گردشگری	در اوقات فراغت و با انجام سفر با قصد و میل فردی در مکان معین به صورت فردی و جمعی	وابسته به گردشگاه ها و تفرجگاه های در مقصد سفر	خارج از شهر و روستا در اکوسیستم های مختلف طبیعت (جنگل، کوهستان، علفزار، بیابان، ساحل، رودخانه، دریا، دریاچه و تالاب، جزایر)	انواع گردشگاه و پارک های طبیعت: پارک جنگلی، پارک کوهستان، پارک ساحلی، پارک کویری، SAFARI پارک، پارک های وحش

رویکردهای برنامه ریزی گردشگاه های جنگلی (به عنوان کاربری گردشگری)

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی

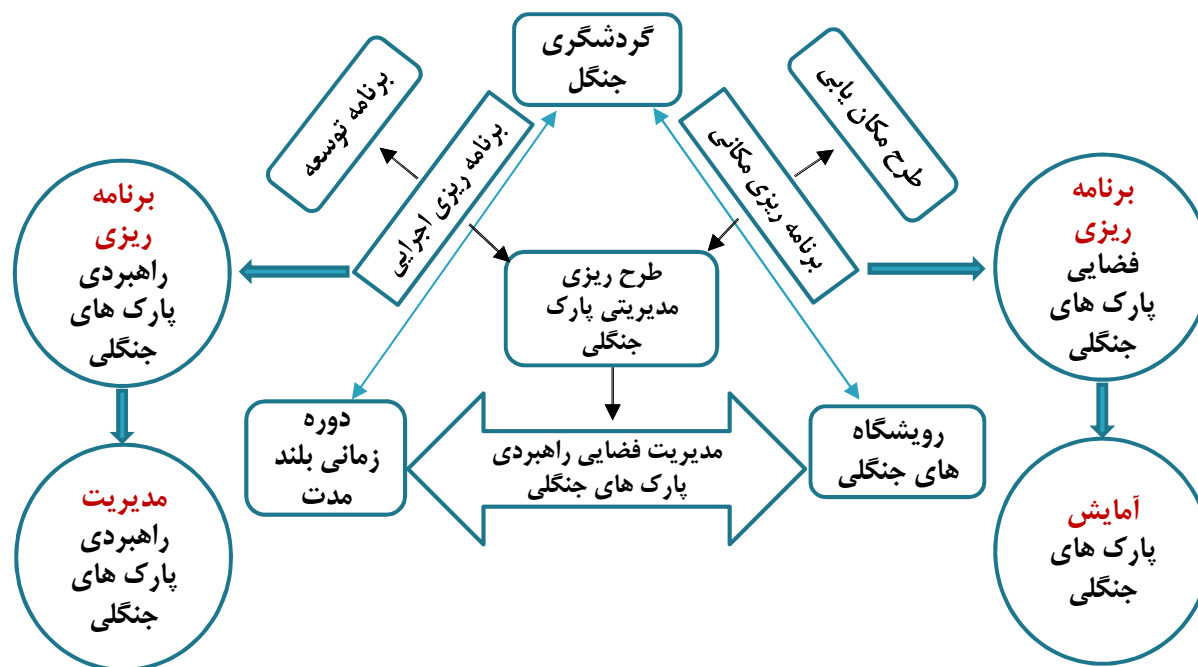
افشین دانه کار

دانشگاه تهران

الگوی عمومی برنامه ریزی فضایی، راهبردی، فضایی – راهبردی

۳۱ دی
۱۳۹۸

رویکردهای برنامه ریزی گردشگاه های جنگلی (به عنوان کاربری گردشگری)

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی

افشین دانه کار

دانشگاه تهران

الگوی برنامه ریزی فضایی، راهبردی، فضایی - راهبردی پارک های جنگلی

۳۱ دی
۱۳۹۸

گام های برنامه ریزی فضایی گردشگاه های جنگلی

مرحله مکان یابی

- ✓ شناسایی فعالیت های تفریحی مورد درخواست گردشگران پارک های جنگلی (بازدید و تحرک)؛
- ✓ شناسایی منابع تفریحی جاذب و مورد پسند مردم؛
- ✓ شناسایی معیارها و شاخص های مکانی برای انجام فعالیت های گردشگری؛
- ✓ ارزیابی چند معیاره مکانی برای شناسایی گردشگاه های مناسب جنگلی

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی

افشین دانه کار

دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

An aerial photograph of a deep, lush green valley. A river flows through the center of the valley, surrounded by dense forest. The valley is flanked by steep, forested mountains. The sky is blue with some white clouds. The overall scene is vibrant and natural.

۵۰ فعالیت تفریحی در جنگل‌های ایران

۲. کوه‌پیمایی در جنگل

2. Mountaineering in the forest

۱. پیاده‌روی در جنگل

1. Hiking in the forest

۴. تله کابین

4. Telecabin

۳. قایقرانی در جنگل

3. Boating in the forest

۶. دوچرخه سواری
6. Riding bicycle

۵. شنا در جنگل
4. Swimming in the forest

۸. گشت شبانه برای مشاهده حیات وحش
8. Night walk to observe wildlife

۷. شیرجه از آبشار در جنگل
7. Diving from the waterfall

۱۰. غارپیمایی
10. Caving

۹. پیک نیک
9. Picnic

۱۲. روستاهای جنگلی
12. Traditional village forests

۱۱. پرنده نگری
11. Bird watching

۱۴. بازدید از آبشار
14. Waterfall watching

۱۳. پروانه نگری
13. Butterfly watching

۱۶. پرواز با پاراگلایدر
15. Flying with paraglider

۱۵. بازدید از جنگل با بالن
15. Forest hot air balloons

۱۸. تاب سواری
18. Swinging

۱۷. بانجی جامپینگ
17. Bungee jumping

۲۰. اسب سواری
20. Horseback riding

۱۹. سورتمه سواری
19. Sledding

۲۲. درخت نوردی
22. Tree climbing

۲۱. صخره نوردی
21. Rock climbing

۲۴. قایق سواری در رودخانه خروشان
24. River rafting

۲۳. پیاده روی بر تخته‌های چوبی
23. Board walking

۲۶. SAFARI
26. Jungle safari

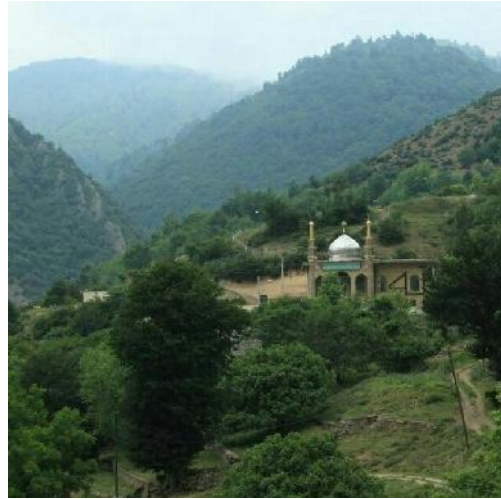
۲۵. اردوگاه جنگلی
25. Jungle camp

۲۸. پیاده روی در مسیرهای ابرآلود
28. Cloud walk

۲۷. برف پیمایی
27. Snowmobiling

۳۱. مناطق زیارتی
31. Pilgrimage zones

۳۰. درختان مقدس
30. The sacred trees

۲۹. چشمه‌های آب گرم
29. Hot springs

۳۳. اقامتگاه بوم‌گردی
33. Eco-tourism residence

۳۲. جاذبه‌های تاریخی
32. Historical attractions

۳۶. گردش در تاج پوشش
36. Canopy tour

۳۵. عکاسی در جنگل
35. Photography in forest

۳۴. شکار
34. Hunting

۳۷. خط الرأس نوردی
37. Border hiking

۳۹. ماهیگیری
39. fishing

۳۸. قایقرانی با قایق بامبو
38. Bamboo rafting

۴۱. رانندگی با ماشین‌های چهارچرخ پهن
41. Forest Four Wheel Drive

۴۰. لوژسواری
40. Tobogganing

۴۳. پینت بال
43. Paintball

۴۲. بازدید از گیاهان کمیاب
42. Visiting rare plants

۴۵. موتورسواری با موتور چهارچرخ
45. Ridig with 4 wheel motorcycle

۴۴. سگ وی
44. Segway

۴۸. تله سیژ
48. telesiege

۴۷. اسکی
47. Skiing

۴۶. اسکیت
46. Skating

۵۰. پرواز با هواپیمای سبک
50. Flight with light plane

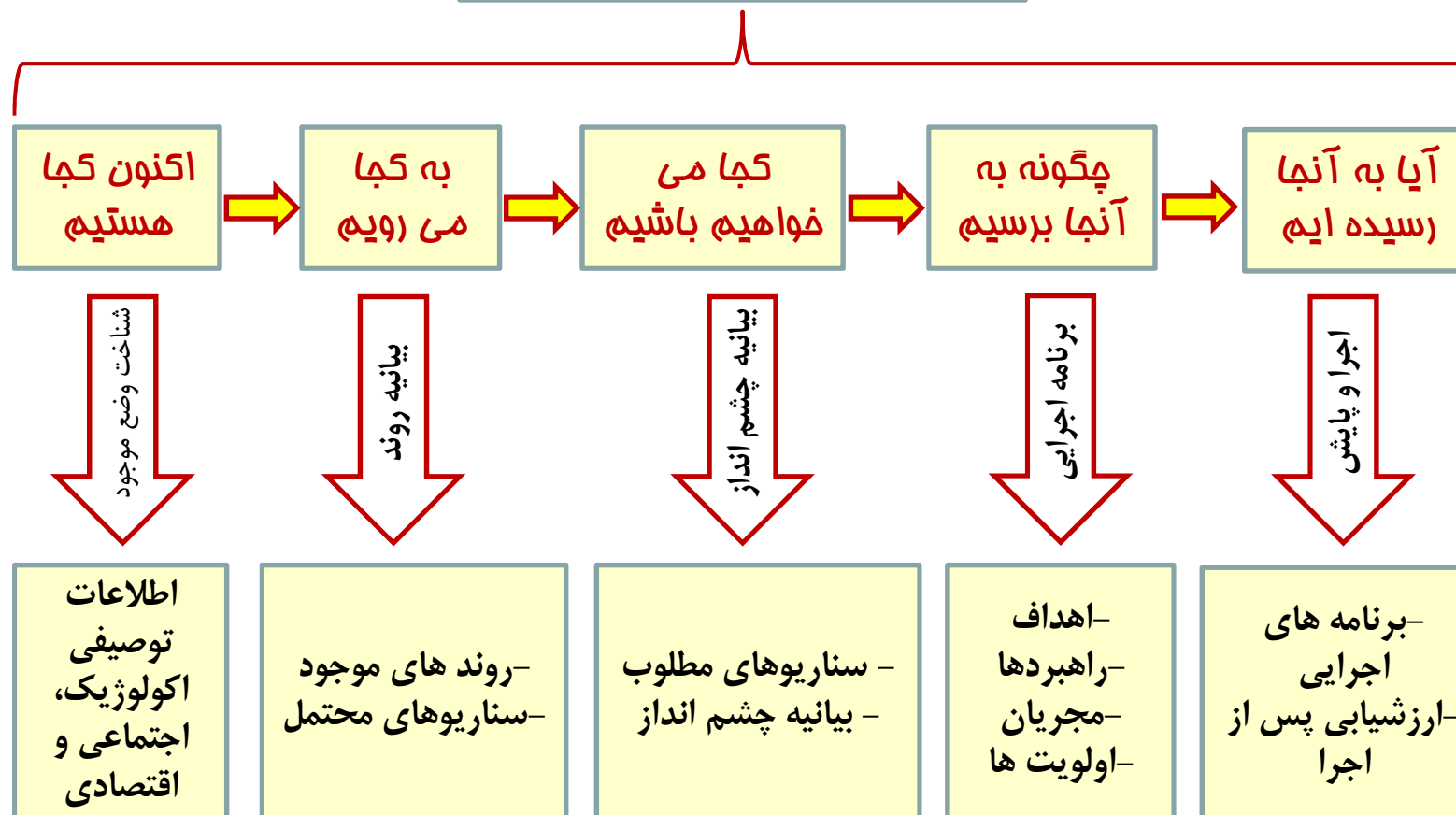

۴۹. پرواز با کایت موتوردار
49. Flight with motorized kite

گام های برنامه ریزی راهبردی گردشگاه های جنگلی

تدوین چشم انداز

برنامه
ریزی
راهبردی
فضای
پارک های
جنگلی

افشین دانه کار
دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

گام های طرح ریزی مدیریتی (فضایی - راهبردی) گردشگاه های جنگلی

مرحله زون بندی

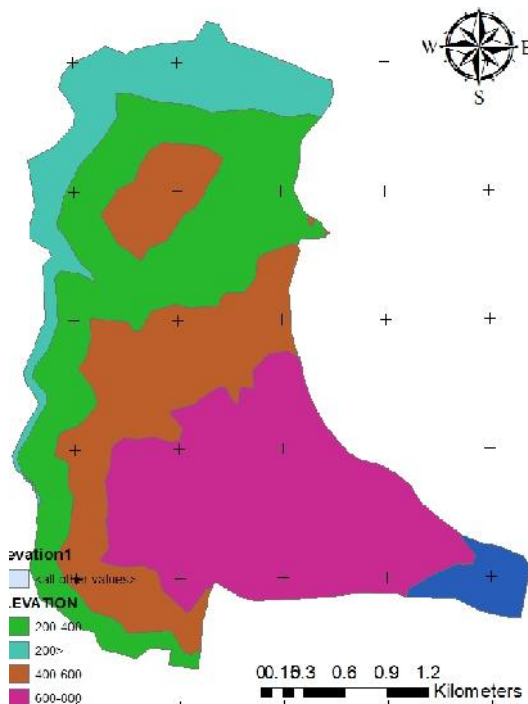
گردشگاه های جنگلی دارای زون های زیر است:

✓ زون حفاظتی

✓ زون فعالیت های متمرکز (تفرج و مدیریت)

✓ زون تفرج گسترده

✓ زون بازسازی و احیاً

زون بندی گردشگاه براساس
ارزیابی توان اکولوژیک صورت می گیرد.

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی

افشین دانه کار

دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

گام های طرح ریزی مدیریتی گردشگاه های جنگلی

مرحله ظرفیت یابی

- ✓ در این مرحله ظرفیت برد گردشگری پارک جنگلی براساس وسعت زون تفرج متمرکز صورت می گیرد
- ✓ به این منظور ۳ ظرفیت برد تعیین می شود:

❖ ظرفیت برد فیزیکی (در بهترین حالت ۲۵ نفر در هکتار)

❖ ظرفیت برد واقعی

❖ ظرفیت برد مجاز

مرحله طراحی زون ها

مرحله برنامه ریزی اجرایی زون ها

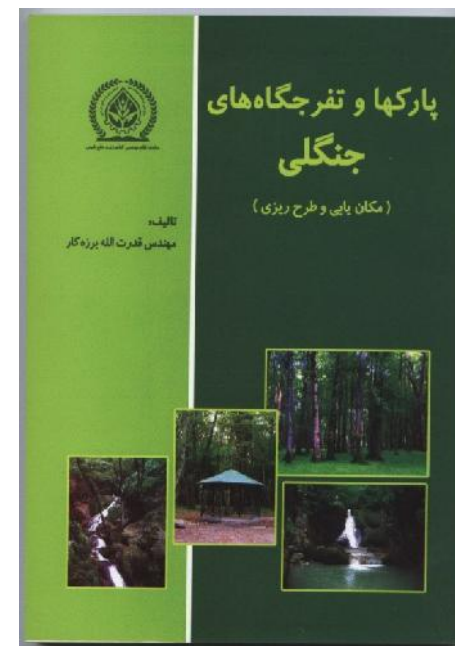
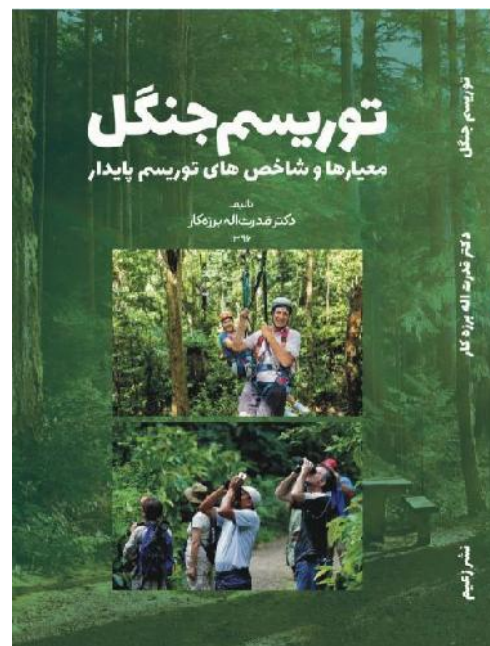
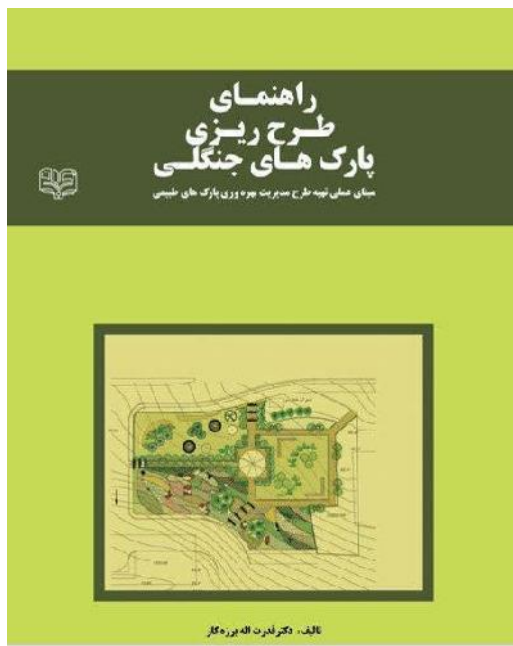
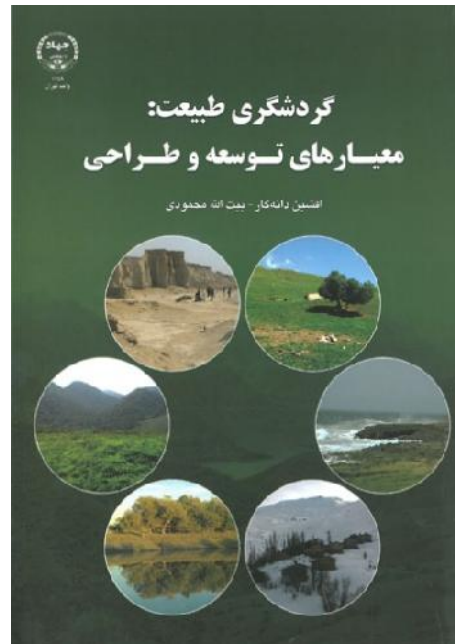
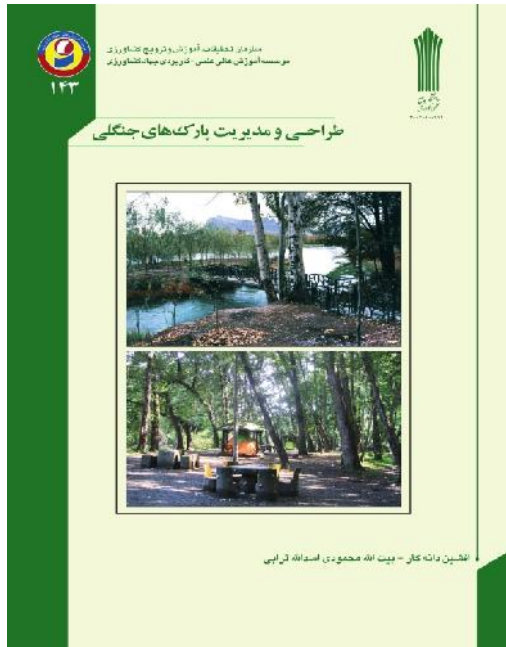

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک های
جنگلی

افشین دانه کار

دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

برنامه
ریزی
راهبردی
فضایی
پارک‌های
جنگلی

افشین دانه کار
دانشگاه تهران

۲۱ دی
۱۳۹۸

با سپاس از توجه شما